

Uzdravení slepého Bartimea

Rožnov, Střítež: 7.2.2016

Kazatel: Josef Hurta

Čtení: Ž 30

Text: Mk 10, 46 - 52 *Přišli do Jericha. A když vycházel s učedníky a s velkým zástupem z Jericha, seděl u cesty syn Timaiův, Bartimaios, slepý žebrák. Když uslyšel, že je to Ježíš Nazaretský, dal se do křiku: "Ježíši, Synu Davidův, smiluj se nade mnou!" Mnozí ho napomínali, aby mlčel. On však tím více křičel: "Synu Davidův, smiluj se nade mnou!" Ježíš se zastavil a řekl: "Zavolejte ho!" I zavolali toho slepého a řekli mu: "Vzchop se, vstaň, volá tě!" Odhodil svůj plášť, vyskočil a přišel k Ježíšovi. Ježíš mu řekl: "Co chceš abych pro tebe učinil?" Slepý odpověděl: "Pane, at' vidím!" Ježíš mu řekl: "Jdi, tvá víra tě zachránila." Hned prohledl a šel tou cestou za ním.*

Všimněme si nejprve toho zástupu, který obklopuje Ježíše. Ten zástup je směsicí nejrůznějších postav. Od zvědavců a sympatizantů až po Ježíšovy učedníky, resp. po ten nejužší kruh dvanácti učedníků. Všichni jsou pohromadě tak jako my tady dnes v tomto shromáždění. Jak byste, bratři a sestry, reagovali, kdyby tu najednou někdo začal hlasitě vykřikovat? Patrně bychom to chápali jako nepatřičné a obtěžující narušení bohoslužebného pořádku. Něco, co tu nepatří. Lidé v zástupu kolem Ježíše sice zrovna neslavili bohoslužby, ale Bartimaiův křik vnímali velmi podobně. Jako rušivý element. Oni chtěli nerušeně následovat Ježíše a ten dotěrný křik slepého Bartimaia je uváděl do rozpaků. V Ježíšově přítomnosti je přece tak povznášející následovat svého uctívaného Mesiáše, když nás přitom neobtěžuje pohled na lidskou trosku, na žebráka, který je svým chováním tak obtížný. Možná řeknete, že slepec je něco jiného než třeba obtížný alkoholik, který je za svůj stav zodpovědný. Jenže tehdy se na i na slepce dívali právě tak jako na toho, kdo si kvůli své hříšnosti za svůj stav může sám. Je to skutečně nepříjemné, když nás v našem zbožném následování Krista ruší pohoršující jednání nějakého chudáka. Kdyby se to přihodilo u nás, třeba tady v kostele, tak mám za to, že bychom se, alespoň v myšlenkách, zachovali stejně jako ten zástup kolem Ježíše. „Mnozí ho napomínali, aby mlčel.“ Bratři a sestry, neodsuzujme rychle ten zástup lidí. Tím bychom soudili i sami sebe. A kdoví, zda tím horečnatým napomínáním křičícího slepce, aby mlčel, nechtěli lidé umlčet i křičící své svědomí, které je obviňovalo z pocitu dluhu vůči tomuto člověku. Oni by jej nejraději neslyšeli, neviděli, nesetkali se s ním. Jejich napomínání má však v tomto případě opačný účinek. Slepce tím více křičí. Teprve na Ježíšův přímý pokyn, aby ho zavolali, řeknou tomu slepému: „Vzchop se, vstaň, volá tě.“ Nelze přehlédnout, že to dělají vlastně z donucení, protože je k tomu zavazuje jejich učednictví. Byli by mnohem raději, kdyby to po nich Ježíš nechtěl. Proč koneckonců k němu nejde Ježíš sám, když tolik stojí o setkání s ním. Proč do toho k čertu zatahuje nás jako zbytečný mezičlánek! To přece není naše věc! Ale vážně, proč Ježíš nejde sám k tomu slepému, proč ho musí k němu přivést ti, kdo ho před chvílí napomínali, aby mlčel? To je, bratři a sestry, jednoduché. Ježíš neotvírá oči jen tomu Bartimaiovi, on chce otevřít oči i těm lidem okolo, aby viděli bližního svého, aby pochopili, že se i oni musí o tohoto bezejmenného muže zajímat. Ten zástup jakoby nám z oka vypadl. Vždyť i my vyznáváme to scestné: „každý svého štěstí strůjcem“. A odmítáme svůj podíl viny na tom, jak žijí lidé kolem nás.

Pojďme se nyní věnovat postavě slepého Bartimaia, protože v ní se jistě také můžeme nalézt. Ale na rozdíl od toho zástupu se u něj můžeme i něčemu naučit. Syn Timaiův nebyl se svým údělem smířen. Slepota a lidské odmítání jej nevehnaly do rezignace a apatie. Zajímal se o dění kolem sebe a patrně už o Ježíši něco věděl. A tak, když slyšel, že Ježíš Nazaretský prochází kolem, viděl svou šanci a tuto příležitost nehodlal propást. Jeho volání „Synu Davidův, smiluj se nade mnou“ vnímá Ježíš jako velmi naléhavé, protože si moc dobře uvědomuje bídu a ubohost slepcovy existence. A tak si ho nechá zavolat.

Co následuje, je pro pochopení slepcovy víry nesmírně důležité. „Odhodil svůj plášť, vyskočil, a přišel k Ježíšovi“. Odhodil svůj plášť, nezbytnou ochranu proti zimě, protože věří, že ho už nebude potřebovat. V té chvíli bychom řekli: „To nebylo od něj moudré. Co když se Ježíšovi uzdravení nepodaří. To je předčasná euforie.“ Bartimaios však nepochybuje. Jeho víra jej tak vzpružila, že ačkoliv je stále slepý, vyskočil jako srnka a šel tam, odkud slyšel Ježíšův hlas. Už teď se chová úplně jinak. S odhozeným pláštěm jakoby už odhodil i svou slepotu, svůj starý šat, svůj dosavadní ubohý život. Protože Ježíš jej volá.

Jakoby navíc tu najednou působí Ježíšova otázka: „Co chceš, abych pro tebe učinil?“ To není zbytečná otázka. To je otázka důležitá i pro nás. Co chceš, aby pro tebe Ježíš učinil? Co od něj očekáváš? Pro v něho věříš? Smíme se tak ptát? Ano, smíme a máme. Vždyť se nás tak ptá sám Ježíš. Je velmi mnoho lidí, kteří nečekají od Ježíše zhora nic. Nevěří v něho. Nevěří, že by jim vůbec byl schopen něco dát. „Co chceš, abych pro tebe učinil“ ptá se Ježíš.

Bartimaios není skromný. „Pane, at' vidím!“ Není to troufalá žádost? Vždyť všichni kolem věří, že slepota je vlastně Boží trest a tedy Boží spravedlnost! Že to je Boží vůle! Nemáme ji spíše pokorně přijmout a nehádat se s Bohem jako kdysi bájný Job? Ovšem Bartimaios věří, že Bůh je lítostivý a milostivý. A tak prosí: „Pane, at' vidím!“ Možná, že někteří pochybují a říkají: „Není to na Pána Boha příliš moc?“ „Příliš velké sousto?“ Smíme, bratři a sestry, prosit Boha za uzdravení? Samozřejmě! I dnes je tím, kdo uzdravuje, Bůh! Ale Ježíš zároveň říká Bartimaiovi, že to, co jej skutečně činí zachráněným, není jeho tělesné uzdravení. Bartimaia v životě nezachránilo před další bídou to, že nyní vidí. Ale jeho víra. Bez ní jsou i zdraví lidé slepí, ale s ní i slepci vidí. To, co z nás skutečně činí zachráněné lidi, není zdraví, není vzdělání, není bohatství, ale naše víra. Pisatel Janovy epístoly to vyjádří slovy: „A to vítězství, které přemohlo svět, je naše víra.“ Ta způsobila, že Bartimaios se nevrací zpět do Jericha, do toho nově vystavěného lázeňského města, aby si užíval svého zdraví, ale následuje Ježíše, který jde cestou utrpení, totiž do Jeruzaléma, kde ho přibijí na kříž.

Shrnuto a podtrženo: Na počátku byla jen slepcova bída a jeho volání o pomoc. Ale z druhé strany se také ozývalo volání. Volání Ježíšovo. A pak i učedníci vyřizují: „Vzchop se, vstaň, volá tě.“ A slepec svůj plášť odhazuje v dál, protože ví, že teď je to otázka jeho dalšího bytí a nebytí, jeho jedinečná šance, jeho záchrana. A v té chvíli, ještě dříve než prohledl, je zachráněn. A je nyní schopen následovat Ježíše i na cestě utrpení. Amen.